

Samen met plattelandscoach Franca van Nunen en antropoloog Marjolein van Woerkom bediscussiëren Lydia en haar ouders Pieter en Conny Kemp de invloed van familie op het bedrijf.

Familie Kemp bespreekt toekomst van het bedrijf

‘Invloeden familie kunnen remmend werken’

De familie is iets om voor te strijden, maar ook iets wat spanningen oplevert. Antropoloog Marjolein van Woerkom stelde 31 juli in dit vakblad naar aanleiding van haar afstudeeronderzoek dat de familie indirect een belangrijke drijfveer is als het gaat om de boerenprotesten. Familie Kemp uit Woerden heeft een melkveebedrijf en vertelt hoe zij de invloed van familie ervaart.

Haar ogen gaan glinsteren als ze het over ‘haar’ koeien heeft: hoe het werk met de dieren haar van jongs af aan al trekt, hoe ze als zesjarig meisje haar ouders al meehielp in de melkput. Lydia Kemp (26) is de zesde generatie op het Woerdense melkveebedrijf. Ze zit sinds 2015 in maatschap met haar ouders Pieter en Conny, en vorig jaar is haar man Perry ook in maatschap er bij gekomen. De familie melkt nu 79 koeien, heeft 35 stuks jongvee en 45 hectare land. Lydia werkt drie dagen buiten de deur als inseminator, maar ze heeft haar zinnen gezet op overname. „Ik houd van de dieren, de vrijheid in mijn vak, de samenwerking met de natuur. Elke keer als ik in het land loop, denk ik: ‘wow dit is allemaal van mij’. Dat geeft een eervol gevoel.”

Mediator ingeschakeld
Maar Lydia heeft wel drie broers en zussen. En ze heeft ook nog drie vennoten om rekening mee te houden. Ze

beseft dat haar familie een belangrijke rol speelt in het bedrijf en noemt het onderzoek van Van Woerkom daarom ook ‘herkenbaar’. Al vindt ze familie een te breed begrip. Het woord vennoten vindt ze in haar situatie beter passen. Maar ze onderschrijft het belang ervan: ze besloot ongeveer twee jaar geleden een agrarische mediator in te schakelen. „Na een paar jaar in de maatschap begon de samenwerking toch wat te wringen. We hadden meningsverschillen en discussies, die ons uit elkaar dreven.”

„**Ik had het gevoel dat ik faalde, omdat ik het zelf niet kon oplossen**”

Toch vond ze de stap erg spannend. „Als je een mediator inschakelt, geef je toe dat er een probleem is. Ik vond het dan ook moeilijk en doodeng om

Plattelandscoaches
Provincie Utrecht heeft zich ten doel gesteld om 600 van de 2.500 boeren in haar provincie onafhankelijke begeleidingstrajecten aan te bieden. Elf plattelandscoaches en een aantal inhoudspecialisten zijn daarvoor ingehuurd. Het project loopt sinds december vorig jaar en momenteel zijn er zo’n 160 boeren die meedoen. De eerste 25 uur krijgen de boeren gratis. De verwachting was dat boeren na die 25 uur zouden stoppen, maar plattelandscoach Franca van Nunen merkt dat dat nauwelijks gebeurt. „Boeren zien het als een belangrijke meerwaarde voor hun bedrijf. Natuurlijk moet er wel een klik zijn met de coach. Maar ik merk hun enthousiasme. En ze gaan hierdoor op een heel andere manier naar hun bedrijf en naar elkaar kijken. Ze zien het als leerzame sessies die inspiratie geven.” Aanmelden kan eenvoudig via Lami.nl/plattelandscoaches

Familie beïnvloedt autonomie
Toch vindt vader Pieter het te stellig gezegd dat de familie de drijfveer is achter de boerenprotesten. De familie is drie keer op pad geweest: 1 oktober 2019 op het Malieveld, een keer bij het provinciehuis en de laatste keer op 8 juli. „Mijn drijfveer is de politieke onzekerheid”, zegt Pieter. „De boer is gewend zich aan te passen aan omstandigheden. Maar het politieke speelveld is zo onvoorspelbaar en onbetrouwbaar geworden, dat je daar als boer gewoonweg niet meer van op aan kan. Dat is de hoofdoorzaak dat mensen op het Malieveld staan. De politiek bepaalt voor 99 tot 100 procent hoe wij moeten boeren. Waarom laten ze het gewoon niet aan de sector over? We worden weggezet als vervuilers. Ik snap dat regels nodig zijn, maar ze moeten wel werkbaar en consistent zijn.” Dit geluid hoort Van Woerkom ook regelmatig terug. Autonomie, vrijheid,

discussies en is er soms ook strijd. Verschillende generaties kunnen andere ideeën hebben over hoe het nu en in de toekomst zou moeten gaan. Daarnaast is ieder persoon ook nog eens verschillend. De oudere generatie vindt consumenten op het bedrijf misschien te veel gedoe, terwijl de jongere generatie dit kan zien als een leuke neventak. Daar moet je het over hebben.” Familie-invloeden kunnen remmend werken. „En alleen die rem al voelen, zorgt ervoor dat je als zelfstandig ondernemer niet durft door te schakelen. Ik zie vaak dat ouders het denken beter te weten. Of ze willen hun kinderen behouden voor fouten. ‘Maar’, zeg ik dan, ‘vul het niet voor ze in, laat ze maar ontdekken en fouten maken’. Ik probeer die ouders dan een spiegel voor te houden: hoeveel fouten heb je zelf vroeger gemaakt?”

Sparren
Lydia heeft de plattelandscoach ingeschakeld om een nieuw verdienmodel op te zetten. „Ik heb zoveel ideeën, maar de praktische uitvoering blijft vaak achterwege”, vertelt ze. „Ik wil graag iets opzetten in de verbinding met de consument. We zitten hier op vijf minuten fietsen van de stad Woerden. Dat is voor ons bedrijf een kans. Maar durf je dat als boer? Wil je dat? Past dat bij je? Je moet er een sterk mens voor zijn, want het kan ook zorgen voor negatieve energie.” Deze vragen worden met plattelandscoach Van Nunen bespreekbaar gemaakt. „Ik merk dat de boeren waar ik op het erf kom, het fijn vinden om te sparren met een onafhankelijk en betrouwbaar iemand. Ik zie regelmatig dat boeren mat geslagen en onze

ker zijn geworden door al die wet- en regelgeving, door het framen van boeren in de media. En dan helpt het enorm als ze hun verhaal bij mij kwijt kunnen. Ik stel ze vooral veel vragen over wat ze zelf willen. En zorg ervoor dat ze niet in een slachtofferrol gaan zitten. Ik kijk wat wel kan: hoe blijf je als boer zelf aan het roer en hoe kun je trots blijven zijn op de beslissingen die je neemt?”

Familiebanden onder vuur
Ze herkent dan ook veel zaken uit het onderzoek van de antropoloog. „De invloed van familie, de autonomie waar de boer mee worstelt, zijn rol in de maatschappij, ik zie het allemaal langskomen in mijn werk als coach. Het onderzoek is van waarde om beter te begrijpen waar boeren mee te dealen hebben en waar de boer voor staat.” De politiek is wellicht de hoofdoorzaak waarom boeren op het Malieveld staan, maar de familie speelt een rol. „Door die continu veranderende wet- en regelgeving komen familiebanden onder vuur te liggen”, zegt Van Nunen. „Zeker als er al een zesde generatie in het spel is. Dan is het voortbestaan van het familiebedrijf iets om voor te vechten.” Praten en het gesprek aan gaan met elkaar is daarbij een belangrijke stap voorwaarts, weet Lydia: „Ik zou het iedereen aanraden.”

Tekst: Marjolein van Woerkom
Beeld: Susan Rexwinkel

@ Wilt u reageren? redactie@agrio.nl of tel. 0314 - 62 64 38

Toekomst voor boeren in Aarlanderveense polder

Ter Aar - De agrarische sector in de polder in Aarlanderveen (ZH) levend houden. Dat is kort gezegd het doel van de pilot ‘Boeren met toekomst in Aarlanderveen’.

In het traject kunnen boeren en andere grondeigenaren meedenken over de toekomst van hun bedrijf en die van de polder. In Aarlanderveense polder zijn nog zo’n twaalf boeren actief.

Anders dan op veel andere locaties liggen in de Aarlanderveense polder geen claims met betrekking tot natuur of woningbouw. De inzet van het LTO-project is dat er ruimte blijft voor toekomstgerichte boeren. Daarbij wordt ook gekeken naar de opgaven rond stikstof, waterkwaliteit, biodiversiteit en bodemdaling. Naast LTO zijn ook de provincie Zuid-Holland en Hoogheemraadschap Rijnland betrokken.

Regionaal LTO-voorman en melkveehouder Wim Kelder uit Ter Aar vindt het project een goede zaak. „Het is belangrijk dat er niet alleen over de boeren wordt gesproken, maar vooral mét de boeren. Dat is ook de opzet: er moet niets van bovenaf worden opgelegd, want dan krijg je geen draagvlak.”

Het unieke is ook dat hier nog ‘s werelds laatste werkzame molenviergang actief is, vertelt Kelder. „Vier molens op een rij die het water uit de polder pompen. Ze zorgen ervoor dat het waterpeil (anders op 5 meter boven NAP) op 1,70 meter wordt gehouden.” Zo’n authentieke molenviergang komt natuurlijk het mooist tot uiting als de polder als zuiver agrarisch gebied behouden blijft, meent hij.

Boer & Burger Brunch komt naar Utrecht op 15 oktober

Utrecht - De Boer & Burger Brunch komt terug. Vrijdag 15 oktober 2021 zal het evenement, dat voor het eerst in 2019 in Amsterdam werd gehouden, plaatsvinden in Utrecht. Voor het evenement zoekt de organisatie nog boeren en bedrijven die willen meehelpen.

Bijna twee jaar geleden organiseerde Agractie in Amsterdam voor het eerst de Boer & Burger Brunch. Onder het genot van Nederlandse boerenproducten konden boeren met burgers en bestuurders in gesprek over de voedselproductie en het boerenleven. Dit jaar zal de Boer & Burger Brunch plaatsvinden in het centrum van Utrecht, tijdens de Dutch Food Week (9-16 oktober). De organisatie is nog op zoek naar vrijwilligers en bedrijven die het evenement met voedsel willen ondersteunen. In 2019 hielpen 250 vrijwilligers met de Boer & Burger Brunch. De organisatie doet ook een beroep op voedselverwerkende partijen om het evenement met voedsel te ondersteunen. Het assortiment van de Boer & Burger Brunch mag heel breed zijn, denk aan fruit en groenten, zuivel, broodjes, vlees en vis. Boer & Burger Brunch 2021 wordt georganiseerd in samenwerking met Team Agro NL, Trotse Jonge Boeren en Dutch Food Week.

Webexpositie stolpboerderijen in Noord-Holland

Texel - Fotograaf Heleen Peters legde in opdracht van de provincie Noord-Holland stolpboerderijen van binnen en buiten vast. Het resultaat is nu online te bekijken.

De foto's van de stolpboerderijen zijn onder de noemer Piramiden in de polder te zien op de website van het Noord-Hollands Archief. Onder meer melkvee- en schapenbedrijf De Nes op Texel komt voor in de serie. Het bouwjaar van het Rijksmonument is 1691. Overigens hebben niet alle stolpboerderijen die voorbij komen nog de functie van boerenbedrijf. Stolpboerderijen die dienen als woonhuizen, trouwlocaties, bed & breakfasts, vergaderruimten en coöperatieve woonvormen maken ook onderdeel uit van de webexpositie. De stolpboerderijen zijn volgens de provincie nog altijd een bepalende factor in het beeld van de Noord-Hollandse polder. De provincie zegt zich in te spannen om de stolpboerderijen te behouden voor de regio. ‘Zo is er een stolpenwaardingskaart opgesteld waarin de cultuurhistorische waarde van alle stolpen in de provincie wordt geïnventariseerd en uitgedragen. Hoe meer kennis en waarde-ring er is voor de stolpen, hoe groter de inspanning van gemeenten en eigenaren om deze unieke gebouwen te behouden voor de toekomst.’

Oproep: wat speelt er in uw omgeving?

De komende jaren gaat er veel veranderen in de landbouw. Denk aan veranderende regelgeving, oprukkende infrastructuur en woningbouw, beschermende maatregelen voor natuur en bodem. Al deze veranderingen raken het boerenbedrijf. Spelen er zaken in uw omgeving die de ontwikkeling van uw bedrijfsvoering gaan raken? De redactie van Agraaf hoort graag wat waar u tegenaan loopt. U kunt uw ervaringen mailen naar redactie@agrio.nl. Of bel met chef-redacteur Stefan Buning, telefoonnummer 0314 - 75 65 02.

Conny, Lydia en Pieter Kemp (vlnr) krijgen zo nu en dan bezoek van plattelandscoach Franca van Nunen (rechts) om te sparren over hun plannen en mogelijkheden voor het bedrijf.